

ZASTÁVKY GEOSTEZKY

Na vybraných lokalitách najdete tabule, které vám přinesou další zajímavé informace o daném místě.

Altán geoparku

Informační altán s reliéfní mapou okolí, začátek geostezky

📍 N 50°41.51710', E 14°51.61873'

Hrad Děvín – zřícenina středověkého hradu, v 16. stol. sídlo pánů z Biberštejna, kteří podporovali těžbu železné rudy na svém panství

📍 N 50°41.57077', E 14°51.28303'

Zříceně štola – vpravo u schodiště na hrad Děvín – pozůstatek po štole na dobývání železné rudy a polzenitová žíla vycházející na zemský povrch

📍 N 50°41.583' 14°51.283'

Hradní studna
nádvoří hradu Děvín – hradní studna propojená se systémem těžebních štol na železnou rudu

📍 N 50° 41.5698' E 14° 51.2694'

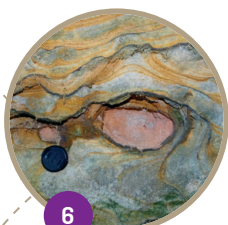

Vchod do štoly – pod hradbami hradu Děvín – ústí pomocné štoly, která sloužila jako dopravní při dobývání železné rudy

📍 N 50°41.55770', E 14°51.26788'

Železné růže – pískovcový lom na jz. úbočí Hamerského Špičáku – proželeznění pískovce ve tvaru, který připomíná železné růže

📍 N 50° 41.28' E 14° 50.9148'

Schächtenstein – nehlubší dobývka

– výrazné pozůstatky po těžbě, délka dobývky 75 m a hloubka 17 m, vyhlídka na Široký kámen

📍 N 50° 41.2272' E 14° 50.8578'

Schächtenstein – boční štola
zajištěný vstup do pomocné štoly a okrouhlá propadlina v místě původní šachtice

📍 N 50°41.20942', E 14°50.79685'

Skalní divadlo

malé pískovcové město se skalní bránou

📍 N 50° 40.9512' E 14° 51.7362'

Železné klády
trubicovité formy proželeznění pískovce připomínající železné klády nebo zkamenělé stromy

📍 N 50° 40.9512' E 14° 51.7362'

ODNESTE SI JEN VZPOMÍNKY,

ZANECHTE JEN STOPY

Fotografi e a text: Jiří Adamovič, Dominik Rubáš, Jan Pasler, Lenka Mrázová.
Vydal Geopark Ralsko o.p.s. v roce 2021.
Geopark Ralsko o.p.s., sídlo: Kuřivody 701, 471 24 Ralsko
Kancelář: Mírová 121, Mimoň
E-mail: info@geoparkralsko.cz, www.geoparkralsko.cz

Vydáno za finanční podpory Libereckého kraje.

GEOSTEZKA ZA ŽELEZNÝM POKLADEM

www.visitralsko.com

Dobývání železných rud pomocí důmyslného systému důlních děl se v pískovcové oblasti mezi Doksy a Hamrem na Jezeře rozvinulo již počátkem 16. století. V krajině se dodnes dochovaly jámy a příkopy až několik set metrů dlouhé, vislé šachty a štol. Velké objemy vytěžené hlusiny na haldách, dnes již zarostlých lesem, svědčí o značném rozsahu původní těžby.

Jak víme z historických záznamů, již kolem roku 1511 stál v prostoru mezi Děvinem a dnešním Hamrem na Jezeře hamr a kolem něj se postupně rozvíjela nová ves. A právě tento původní hamr dal dnešní obci jméno. Těžilo se povrchově nebo v nehlubokých štolách především kolem Děvína a Hamerského Špičáku. V 17. století těžba železné rudy utichla, ale v polovině 18. století ji s nebyvalou intenzitou obnovil hrabě Adam František Hartig. Kromě klasické oblasti Děvína vyrostly další doly u Stráže pod Ralskem a Svěbořic a fungovaly po dobu téměř 40 let. Ruda se zpracovávala ve vysoké peci v Hamru na Jezeře a v pěti hamrech v okolí. Roku 1797 byly doly uzavřeny, ale dodnes po nich v krajině najdeme stopy.

Kde se železo v pískovcích vzalo? Již nedlouho po usazení pískovců na konci druhohor se v dnešní oblasti horní Ploučnice začaly otevírat pukliny směru severovýchod–jihozápad. Do nich tehdy pronikalo z velkých hloubek magma a utuhlo v podobě žil. Svým nízkým obsahem křemíku a vysokými obsahy draslíku a sodíku se tyto vyřeliny liší od běžných čedičů, od roku 1913 se pro ně ve světové literatuře ujal název polzenity (z něm. Polzen = Ploučnice). Čerstvě vyvřelé žily byly velmi náchylné k přeměně vlivem horkých roztoků, které obíhaly podél jejich kontaktu s pískovcem. Během krátké doby tehdy došlo k úplnému rozkladu méně mocných žil na směs minerálů železa a jílových minerálů. Právě tato rozložená žilná hmota se pak stala pro svůj vysoký obsah železa (až 68 % oxidů Fe) a snadnou rozpojitelnost ideální surovinou.

Geostezka Za železným pokladem je propojena také s virtuální stezkou, která využívá rozšířenou realitu. Více informací najdete po naskenování QR kódu.

VIDEO

APLIKACE

www.visitralsko.com

1 Zastávka geostezky - - - Naučný okruh - - - Cyklostezka

Důlní dílo

Proželeznění

Formy zvětvování

Zřícenina

1 : 18 000 0,5 km
Délka naučného okruhu: 5,4 km.